

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-96(3)/14/JN

Warszawa, 15 stycznia 2015 r.

DECYZJA DIH-1/ 3 /2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Małgorzaty Ćwik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Ćwik w Zamościu, od decyzji Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Lublinie nr 15/2014 z dnia 19 listopada 2014 r. (nr akt sprawy: ZA-ŻG.8361.106.2014.ŁT), na mocy której, na podstawie art. 30 ust. 1 ww. ustawy o Inspekcji Handlowej, zobowiązano ww. przedsiębiorcę do uiszczenia kwoty 562,52 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt dwa złote 52/100), stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki produktu o nazwie „Sos arabski łagodny” o masie netto 950 g, oznaczonego datą minimalnej trwałości: 21.01.2015 i nr partii: 21.01.2015/1/2, wyprodukowanego przez Fanex Sp. z o.o., Radonice 5a, 05-870 Błonie – **uchyla zaskarżoną decyzję w całości i umarza postępowanie pierwszej instancji w całości.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 17-22 września 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Lublinie, zwanego dalej „Lubelskim WIIH”, w punkcie gastronomicznym zlokalizowanym w Zamościu przy pl. Melchiora Stefanidesa 8, należącym do przedsiębiorcy Małgorzaty Ćwik prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Ćwik w Zamościu, zwanej dalej również „stroną”, pobrano do badań laboratoryjnych m.in. próbkę produktu stosowanego do uzupełnienia potraw, o nazwie „Sos arabski łagodny” o masie netto 950 g, oznaczonego datą minimalnej trwałości: 21.01.2015 i nr partii: 21.01.2015/1/2, wyprodukowanego przez Fanex Sp. z o.o., Radonice 5a, 05-870 Błonie, dostarczonego wg faktury VAT nr FS/00755/09/2014 z dnia 12 września 2014 r. przez firmę SPEC Tomasz Józefczyk, ul. Wysoka 398, 37-100

Łańcut, zwanego dalej „*sosem*”, w ilości 1 opakowania, z partii liczącej 4 opakowania o łącznej wartości 34 zł (8,50 zł/op.).

Równocześnie z tej samej partii produktu, pobrano, zabezpieczono i pozostawiono pod nadzorem kontrolowanego dodatkową próbkę, w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań laboratoryjnych (próbkę kontrolną).

Powyższe udokumentowano w protokole kontroli z dnia 22 września 2014 r. (nr akt kontroli: ZA-ŻG.8361.106.2014), protokole pobrania próbki produktu nr 008429 z dnia 17 września 2014 r. oraz protokole pobrania próbki kontrolnej nr 008430 z dnia 17 września 2014 r. Do akt kontroli dołączono także zestawienie kontrolowanych wyrobów i surowców do ich produkcji oraz etykietę z opakowania przedmiotowego sosu.

Próbka przedmiotowego sosu została przekazana do Laboratorium Kontrolno-Analitycznego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Kielcach, zwanego dalej „*Laboratorium w Kielcach*” w dniu 18 września 2014 r., w celu przeprowadzenia badań w zakresie cech organoleptycznych i fizykochemicznych – co udokumentowano w protokole przyjęcia próbki nr 192/2014 z dnia 18 września 2014 r.

Badania przeprowadzone przez Laboratorium w Kielcach w dniach 22-24 września 2014 r., wykazały, że sos nie spełniał wymagań jakościowych zadeklarowanych przez producenta w tabeli wartości odżywczej na opakowaniu jednostkowym, z uwagi na wyższą zawartość tłuszczu (tj. było 39,4 g przy niepewności pomiaru $\pm 0,7$ g/100 g produktu zamiast zgodnie z deklaracją 26 g/ 100 g produktu) – co udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 268/2014 z dnia 29 września 2014 r.

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki sosu, zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 496), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów*”, dyrektor Laboratorium w Kielcach dokonał obliczenia wysokości należności pieniężnej na kwotę 562,52 zł – co udokumentowano w piśmie zatytułowanym „*Koszty przeprowadzonych badań laboratoryjnych nr 30/2014*” z dnia 8 października 2014 r.

Pismem z dnia 9 października 2014 r., w drodze wystąpienia pokontrolnego, zapoznano stronę z wynikami przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowanego produktu. Nadto poinformowano ją o przysługującym jej prawie do złożenia wniosku o przebadanie próbki kontrolnej, z którego to prawa strona nie skorzystała.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 20 października 2014 r. Lubelski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zobowiązania, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o Inspekcji Handlowej*”, do uiszczenia kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych, informując również o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy, sporządzania z nich notatek i odpisów, składania wyjaśnień, wniosków i zastrzeżeń. O przysługujących stronie prawach i terminie ich realizacji organ pierwszej instancji ponownie zawiadomił stronę w piśmie z dnia 5 listopada 2014 r. Strona nie skorzystała z przysługujących jej praw.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 15/2014 z dnia 19 listopada 2014 r. (doręczoną stronie w dniu 27 listopada 2014 r.), Lubelski WIIH zobowiązał stronę do uiszczenia kwoty 562,52 zł, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Pismem, które wpłynęło do Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Lublinie dnia 4 grudnia 2014 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji zaznaczając, iż nie poczuwa się do odpowiedzialności za niezgodność produktu z deklaracją producenta na opakowaniu jednostkowym oraz wyrażając swoją opinię, że winę za tę niezgodność powinien ponosić tylko i wyłącznie producent. Tym samym strona próbuje wykazać w odwołaniu, że kosztami badań próbki sosu powinien zostać obciążony producent, a nie ona.

Pismem z dnia 18 grudnia 2014 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o jakości handlowej”, stanowi w art. 4 ust. 1, że wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Ustawa o Inspekcji Handlowej stanowi w art. 30 ust. 1, że jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą następnie przekazuje się na rachunek dochodów budżetu państwa, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

W myśl § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów, wysokość należności pieniężnej, określonej w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ustala dyrektor laboratorium kontrolno-analitycznego Inspekcji Handlowej, z uwzględnieniem: rodzaju badanego produktu, rodzaju materiałów lub urządzeń użytych w toku przeprowadzania badań, uzasadnionego kosztu pracy jednej osoby w jednym dniu lub godzinie pomnożonego przez liczbę osób i dni lub godzin oraz uzasadnionego kosztu pracy laboratorium.

W niniejszej sprawie, badania próbki sosu, pobranej w punkcie gastronomicznym należącym do przedsiębiorcy Małgorzaty Ćwik prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Ćwik w Zamościu, przez inspektorów reprezentujących Lubelskiego WIIH, wykonane przez Laboratorium w Kielcach, wykazały wyższą zawartość tłuszczu od zadeklarowanej przez producenta w tabeli wartości odżywczej na opakowaniu jednostkowym (tj. było 39,4 g przy niepewności pomiaru $\pm 0,7$ g/100 g produktu zamiast zgodnie z deklaracją 26 g/ 100 g produktu). W związku z tym organ pierwszej instancji uznał, że sos nie spełniał wymagań określonych w deklaracji producenta na opakowaniu i zobowiązał, w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ww. przedsiębiorcę do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki produktu.

Wysokość należności pieniężnej na kwotę 562,52 zł Lubelski WIIH ustalił zgodnie z kosztorysem nr 30/2014 wystawionym przez Laboratorium w Kielcach w dniu 8 października 2014 r.

Po dokładnej analizie akt zgromadzonych w przedmiotowej sprawie, Prezes UOKiK zważył, że przedmiotową decyzję należy uchylić i umorzyć postępowanie organu pierwszej instancji. Po pierwsze organ odwoławczy zwraca uwagę, że zbadany i zakwestionowany sos był półproduktem stosowanym do uzupełniania potraw przygotowywanych w kontrolowanym punkcie gastronomicznym - co wynika z Protokołu kontroli z dnia 22 września 2014 r. (nr akt kontroli: ZA-ŻG.8361.106.2014) - a więc wykorzystywany był jako jeden z „surowców” do przyrządzania lub doprawiania potraw. Wskazać przy tym należy, że z akt sprawy nie wynika, aby opakowanie sosu w stanie nienaruszonym było przedmiotem oferty handlowej kontrolowanej placówki, a w związku z tym umieszczona na nim informacja o wartości odżywczej, która jest informacją dobrowolną, była dostępna bezpośrednio dla konsumenta. Wobec powyższego Prezes UOKiK powziął wątpliwość czy w takim przypadku informację o wartości odżywczej na opakowaniu można uznać za deklarację o której mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej. Ponadto zebrany materiał dowodowy nie pozwala jednoznacznie stwierdzić czy sos ten był dodawany do potrawy przez sprzedawcę, czy też konsument sam decydował o jego dodatku poprzez udostępnienie go w opakowaniu przez sprzedającego. W konsekwencji nie wskazano w aktach czy informacja o zawartości tłuszczu w sosie, która była deklarowana przez producenta na opakowaniu jednostkowym, była także przekazywana konsumentowi przez stronę. Ze znajdujących się w aktach sprawy dokumentów nie wynika również, aby informacja o wartości odżywczej w jakikolwiek sposób była uwzględniana przy sporządzaniu potraw przez stronę. Niezależnie od tego, że uzyskany w Laboratorium w Kielcach wynik oznaczenia zawartości tłuszczu w produkcie nie budzi wątpliwości (laboratorium posiada akredytację), w opinii Prezesa UOKiK, nie można mówić o niezgodności produktu z wymaganiami określonymi w deklaracji producenta wobec braku jednoznacznych dowodów na dostępność tej deklaracji dla konsumenta. W takiej sytuacji brak tego rodzaju dowodów nie powinien wywoływać negatywnych konsekwencji dla strony.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona nie kwestionowała wyników badań laboratoryjnych próbki sosu, zaznaczyła natomiast, że nie poczuwa się do odpowiedzialności

za niezgodność produktu z deklaracją producenta na opakowaniu jednostkowym oraz wyraziła opinię, że winę za tę niezgodność powinien ponosić tylko i wyłącznie producent. Tym samym strona próbuje wykazać, że kosztami badań próbki sosu powinien zostać obciążony producent a nie ona.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe zarzuty są niezasadne. Jak wynika z treści art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, obowiązek pokrycia kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych powstaje zawsze w przypadku stwierdzenia, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji i ciąży wyłącznie na kontrolowanym, tj. przedsiębiorcy, którego działalność jest kontrolowana (art. 2 pkt 8 ww. ustawy), a nie – jak mylnie stara się wykazać strona w odwołaniu - na producencie. Należy bowiem zauważyć, że przepis ten nie stanowi podstawy prawnej do przypisania kontrolowanemu odpowiedzialności za to, że zbadany produkt był niezgodny z wymaganiami zadeklarowanymi na opakowaniu jednostkowym, niemniej jednak nakłada na niego obowiązek pokrycia kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych w takim przypadku. Przepis ten nie wprowadza przy tym winy jako przesłanki obowiązku zwrotu kosztów badań.

Należy przy tym wyjaśnić, że Inspekcja Handlowa nie może kosztami badań laboratoryjnych artykułów rolno-spożywczych obciążać ich producentów. Do zadań Inspekcji Handlowej, w świetle art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, należy m.in. kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu (w tym w zakresie oznakowania i zafałszowań) oraz kontrola usług. Kontrola ta nie obejmuje jednak kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych u producentów. Powyższa regulacja znajduje również potwierdzenie w art. 17 ust. 3 ustawy o jakości handlowej, zgodnie z którym nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych w obrocie detalicznym sprawuje Inspekcja Handlowa. Reasumując, kontrole w powyższym trybie nie mogą być prowadzone przez Inspekcję Handlową u producenta, a zatem nie można też obciążać go w świetle obowiązującego prawa kosztami badań produktów.

W niniejszej sprawie, kontrolowanym była Małgorzata Ćwik prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Ćwik w Zamościu a więc gdyby organ pierwszej instancji wykazał i prawidłowo udokumentował, że deklaracja producenta sosu o zawartości tłuszczu była przekazywana konsumentowi czy to przez samego przedsiębiorcę, np. w karcie menu, bądź poprzez udostępnienie konsumentowi sosu w opakowaniu do samodzielnego stosowania, czy też była podawana w odniesieniu do całej potrawy z uwzględnieniem tego sosu, zobowiązanie tego przedsiębiorcy do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość przeprowadzonych badań laboratoryjnych, mogłoby być prawidłowe i zgodne z prawem.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Małgorzata Ćwik
pl. Melchiora Stefanidesa 8
22-400 Zamość
2. Lubelski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej
3. a/a